

Tillkännagivande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17⁽¹⁾**Ärende COMP/D1/29.373 – Visa International**

(2000/C 293/16)

(Text av betydelse för EES)

1. INLEDNING

1. Den 31 januari 1977 anmälde Ibanco Ltd, sedan 1979 känd som Visa International, sitt internationella betalkortsystem (bolagsordning och verksamhetsföreskrifter) till kommissionen och ansökte om ett icke-ingripandebesked, alternativt ett undantag enligt artikel 81.3.
2. Efter att ursprungligen ha sänt en administrativ skrivelse den 29 april 1985 återupptog kommissionen, efter klagomål från British Retail Consortium mot förmedlingsavgiften (interchange fee) i Visa Internationals betalningssystem, undersökningen av Visa-ärendet, varför den administrativa skrivelserna återkallades den 4 december 1992. I den återupptagna undersökningen beaktades även ett klagomål angående olika aspekter av bl.a. Visa Internationals betalkortsystem som den 23 maj 1997 inlämnades av Eurocommerce, en intresseorganisation inom EU för detalj- och grossisthandeln samt den internationella handeln.

2. PARTERNA**2.1 Visa International**

3. Visa International Service Association (Visa) är ett privat, vinstdrivande bolag som ägs av 21 000 finansiella medlemsinstitutioner från hela världen. Visa har sitt säte i USA och driver kortsystemnätverket. I detta syfte förvaltar företaget varumärket, fastställer regler för systemet och lämnar auktorisations- och clearingstjänster via ett världsomspännande dator- och telekommunikationsnätverk som kallas VisaNet. Visa ger självt inte ut några Visakort till kortinnehavare och ansluter heller inte några köpställen för betalning med Visakort. Detta sköts av de finansiella medlemsinstitutioner som licensieras för detta av Visa.
4. Visa har delat upp de geografiska områden där man verkar i sex världsomspännande regioner. I Visas EU-region, som förutom EU även omfattar Efta-länderna Island, Liechtenstein och Norge samt Turkiet, Israel, Cypern och Malta finns över 5 000 Visa-medlemmar. Beslutsfattandet har delegerats till Visas styrelse för EU-regionen (Visa EU regional Board of Directors), som vartannat år väljs från Visas finansiella medlemsinstitutioner i EU-regionen. Styrelsen för EU-regionen ansvarar för ärenden inom regionen, exempelvis antar man regionala föreskrifter (t.ex. the Visa EU Regional Operating Regulations), godkänner nya och utesluter gamla medlemmar som är etablerade i regionen och fastställer (ensidigt) nivån på den förmedlingsavgift (interchange fee) som skall tillämpas inom regionen. I länder

med s.k. nationella gruppmedlemmar (Visa national group members) har EU-styrelsen delegerat befogenheten att utveckla och förvalta Visakortprogram till dessa medlemmar.

2.2 Visa-medlemmarna

5. Det finns olika klasser av medlemskap i Visa, men i stort sett är samtliga klasser öppna för alla institutioner som är uppbyggda i enlighet med det egna landets affärsbankslagstiftning och har tillstånd att erbjuda checkkonton. Visa godtar dock inte medlemskapsansökningar då styrelsen anser att de sökande är konkurrenter till bolaget.
6. De viktigaste medlemskapsklasserna för Visas kortverksamhet i EU är huvudmedlemskap (principal membership) och associerat medlemskap (associate membership). En huvudmedlem ger ut kort och kan ansluta butiker och utföra all därtill knuten verksamhet, antingen direkt eller via kontrakt med andra medlemmar. En associerad medlem måste stödjas av en huvudmedlem. Denna medlem kan därefter utföra samma funktioner som en huvudmedlem i enlighet med sin överenskommelse med huvudmedlemmen. Endast huvudmedlemmar betalar tjänsteavgifter till Visa och har rösträtt.
7. I vissa medlemsstater finns en visa-gruppmedlem (Visa group member). Detta är en huvudmedlem med tillstånd att utöva sina medlemskapsrättigheter och driva Visakortprogram genom sina ägare eller medlemmar. Visa-gruppmedlemmar är associerade medlemmar. Visa-gruppmedlemmen är ansvarig för ägarnas eller medlemmarnas handlingar och försummelser. Följande medlemsstater har en Visa-gruppmedlem: Österrike (Visa Austria), Belgien (Visa Belgium), Danmark (PBS), Finland (Luottokunta/Kreditlaget), Frankrike (Groupement Carte Bleue), Luxemburg (VisaLux), Spanien (Sistema 4B och Visa Espana) samt Sverige (Visa Sweden Förening). Ingen av dessa gruppmedlemmar, förutom Luottokunta, ger ut Visakort själva. De flesta gruppmedlemmarna, förutom Luottokunta, PBS och VisaLux, sysslar inte heller med anslutningsverksamhet. Istället sköts detta av (några) av deras medlemmar.
8. Som ovan nämnts har Visa delegerat befogenheterna att utveckla och förvalta Visakortprogram till vissa Visa-gruppmedlemmar. Dessa är samtliga Visa-gruppmedlemmar utom VisaLux i Luxemburg och Sistema 4B i Spanien, som av Visa kallas nationella gruppmedlemmar (national group members). De nationella gruppmedlemmarna agerar som ett nationellt Visa och får besluta om regler för drift av Visa-program i deras land, under förutsättning att dessa lokala arrangemang inte bryter mot Visas bolagsordning och verksamhetsföreskrifter.

⁽¹⁾ EGT 13, 21.2.1962, s. 204/62.

9. De nationella gruppmedlemmarna beslutar om ansökningar om licens att ge ut Visakort och ansluta köpställen i sina länder. Visa bibehåller rätten att godta en lämpad institution som direktmedlem i Visa om en nationell gruppmedlem av någon anledning inte vill licensiera denna institution att utföra Visakortverksamhet. De nationella gruppmedlemmarna måste också ge sitt samtycke då utländska filialer skall etablera sig i deras länder (se även nedan). Visas styrelse för EU kan direkt godta nya medlemmar i alla länder om medlemskap vägrats "på orimliga grunder" av en nationell gruppmedlem eller om den nationella gruppmedlemmen går med på att Visa beviljar ett direktmedlemsskap.

3. MARKNADEN

3.1 Hur Visas betalningssystem fungerar

10. Anmälan från Visa avser drift av betalkortssystem. I stort sett kan Visakort användas antingen för att betala för varor eller tjänster på ett köpställe eller för att ta ut kontanter, antingen i en bank eller från en uttagsautomat. I det första fallet är fyra parter inblandade: Visakortsinnehavaren, den bank som gett ut kortet till innehavaren, köpstället och anslutningsbanken (som ansluter köpställen för betalning med Visakort)⁽¹⁾. I det andra fallet är endast tre parter inblandade, Visakortsinnehavaren, banken som gett ut kortet samt uttagsautomatsoperatören.

11. Innan man kan använda ett kort för betalnings- eller kortuttagstransaktioner måste kunden sluta avtal med den kortutgivande banken för att få ett kort. Detta sker normalt mot en årlig avgift som betalas av kortinnehavaren till den kortutgivande banken. Vidare måste ett köpställe, vad avser betalningstransaktionen, sluta avtal med en anslutningsbank för godtagande av betalningar med kort. I detta avtal fastställs den avgift köpstället skall betala samt övriga villkor.

12. En kortbetalningstransaktion omfattar följande steg: i) kortinnehavaren och köpstället enas om ett pris för en vara eller en tjänst, vari eventuellt en tilläggsavgift ingår, ii) kortet placeras i en speciell anordning (t.ex. en betalningsterminal) som eventuellt kan kontrollera att kortet är giltigt och om transaktionen godkänts på förhand av utgivaren (auktorisering), iii) transaktionen clearas och avräknas därefter mellan bankerna, vari vanligtvis en förmedlingsavgift ingår som köpställets bank betalar till kortinnehavarens bank, iv) köpställets bank och kortinnehavarens bank kan påföra sina kunder en avgift för transaktionen.

13. Av det ovanstående följer att man vid en betalningstransaktion kan skilja mellan två tjänster, dvs. å ena sidan ge ut kort till kunder och å den andra ansluta köpställen som accepterar kort. I en fyrpartstransaktion tillhandahålls ofta båda tjänsterna av olika enheter.

⁽¹⁾ Vid vissa transaktioner i fyrpartssystem kan kortutgivaren sammanfalla med kortanslutaren. Sådana transaktioner kallas "on-us"-transaktioner och kan återges i ett trepartsdiagram.

14. Ett kontantuttag med kort omfattar två steg liknande de som gäller betalningstransaktioner. Den huvudsakliga skillnaden är att något köpställe inte är inblandat i en sådan transaktion, förutom operatören av den uttagsautomat där kontanterna tas ut.

3.2 Visas ställning på marknaden

15. Vid sidan av Visa finns för närvarande följande större internationella betalningsorganisationer på den europeiska marknaden: Europay International och MasterCard International (genom Europay), Japan Credit Bureau (JCB) och de internationella patentskyddade systemen American Express och Diners Club International. Av dessa internationella betalningsorganisationer är Europay (i nära samarbete med MasterCard) Visas ojämförligen största konkurrent i Europa. Tillsammans står Visa och Europay account för omkring 90 % av de internationella kort som getts ut inom EU. Visas ställning (cirka 53 %) är i regel starkare än Europays (cirka 33 %), men stora skillnader finns mellan medlemsstaterna⁽²⁾. Visa är särskilt starkt i Förenade kungariket, Spanien, Frankrike och Italien. Europay är å sin sida starkare i t.ex. Tyskland, Nederländerna och Österrike.

16. Vid sidan av de internationella betalkortsoperatören verkar även olika nationella betalkortsoperatörer i de olika medlemsstaterna.

3.3 Konkurrens inom systemet

3.3.1 Utgivning av Visakort

17. I de flesta medlemsstaterna ges Visakorten ut av ett flertal banker, antingen direkt som huvud- eller associerade medlemmar eller som medlem av en gruppmedlem. Antalet kortutgivare varierar i medlemsstaterna. Endast i Finland finns bara en Visa-utgivare, dvs. den nationella gruppmedlemmen Luottokunta/Kreditlaget. I vissa länder som t.ex. Irland, Förenade kungariket och Frankrike ges Visakort ut även genom utländska filialer.

3.3.2 Anslutning av köpställen som accepterar Visakort

18. Visas anslutningsverksamhet är generellt mer koncentrerat, men antalet faktiska anslutare varierar från land till land. I Förenade kungariket finns exempelvis ganska många Visa-anslutare, medan det de facto endast finns en enda huvudsaklig Visa-anslutare i Danmark (PBS, den enda anslutaren för både Visa och Europay) och Finland (Luottokunta/Kreditlaget, den enda instans som ansluter köpställen för Visa och Europay-transaktioner). I övriga medlemsstater med en Visa-gruppmedlem (dvs. Österrike, Belgien, Spanien, Frankrike och Sverige) ansluter inte gruppmedlemmarna själva utan flera av deras medlemmar köpställen för Visa-transaktioner. Trots detta är anslutningsverksamheten ofta i

⁽²⁾ Man bör dessutom komma ihåg att korten inte finns tillgängliga i stor omfattning i alla medlemsstater. Exempelvis är marknaden för betalkort mycket mera utvecklad i Förenade kungariket, Tyskland, Frankrike och Spanien än i länder som Danmark, Finland, Österrike, Grekland och Irland.

praktiken dominerad av en enda anslutare. Exempelvis är VSB International den ojämförligen viktigaste anslutaren i Nederländerna, medan Unire innehar den ställningen i Portugal. Vidare ansluts omkring 90 % av alla transaktioner i Belgien av Bank Card Company.

4. AVTALEN

4.1 Allmänt

19. Anmälan från Visa avser de regler och föreskrifter som reglerar Visa-sammanslutningen och dess medlemmar (dvs. internationell bolagsordning, internationell by-laws och regional board delegations), liksom alla internationella bestämmelser om Visas betalkort (dvs. General International Operating Regulations, EU Regional Operating Regulations, Dispute Resolution Rules samt Card and marks Specifications). Alla Visas regler och föreskrifter som ingår i anmälan kallas i det följande Visa-reglerna.

20. Visa-reglerna reglerar i första hand förhållandet mellan Visa och dess medlemmar, dvs. banker som ger ut Visakort och banker som ansluter nya köpställen för betalningar med Visakort. Därtill kommer att Visa-reglerna även innehåller klausuler om förhållandet mellan Visa-medlemmar (förhållandet mellan bankerna). Dessutom innehåller reglerna klausuler om förhållandet mellan anslutningsbankerna och köpställena (t.ex. regeln om att diskriminering inte får ske och regeln om att alla kort måste godtas). Visa säger sig inte vilja bestämma arrangemangen mellan Visakortsgivarna och kortinnehavarna, utöver att bestämma Visa-produkternas grunddrag.

4.2 Särskilda bestämmelser

4.2.1 *Regeln om att diskriminering inte får ske (No-Discrimination Rule)*

21. Denna regel i Visas internationella kortföreskrifter innebär att köpställena förbjuds att ta ut avgifter från kortinnehavare som betalar med Visakort. Dessutom förbjuds köpställena av samma regel att ge kunder rabatt om de betalar med andra betalningsmedel, exempelvis kontanter. Denna regel är inte tillämplig i länder där den har upphävts av de nationella konkurrensmyndigheterna, dvs. Förenade kungariket (i vad avser kreditkort), Sverige och Nederländerna.

22. En liknande regel finns för kontantuttag: en anslutare förbjuds påföra tilläggsavgifter vid manuella transaktioner eller vid transaktioner via uttagsautomater, såvida inte landets lagstiftning uttryckligen kräver att en medlem får ta ut en tilläggsavgift.

4.2.2 *Principen om territoriell licensgivning*

23. Endast medlemmar i Visas betalkortssystem som har licens kan ge ut Visakort och bedriva anslutningsverksamhet. Visa tillämpar en territoriell licensgivningspolicy. Detta innebär att Visa-medlemmens befogenhet att ge ut Visakort och anslutningsverksamhet i princip är inskränkt till det land där den har sitt huvudsakliga affärsställe. Medlemmarna

kan dock under vissa villkor ge ut Visakort och bedriva anslutningsverksamhet utanför hemlandet. Möjligheterna till sådan verksamhet utanför hemlandet har gradvis ökat av Visa (se nedan).

4.2.3 *Modifierade regler för kortutgivning utanför hemlandet*

24. Visa-reglerna tvingar banker som vill ge ut kort utanför det egna hemlandet att i princip göra det antingen genom dotterbolag, som själva kan bli medlemmar i Visa, eller genom att etablera *utlandsfilialer* i det aktuella landet. Det finns två specifika undantag från denna generella regel, dvs. vid två omständigheter då banken *inte* behöver etablera något dotterbolag eller en filial: 1) Visakort kan ges ut passivt, utan värkning, till kortinnehavare, förutsatt att kortkontot finns hos den kortutgivande banken i dess hemland. 2) Visas "corporate cards" kan ges ut till anställda runt omkring i världen av multinationella företag.

25. Vid sitt styrelsemöte för EU-regionen den 26 maj 2000 godkände Visa vissa ändringar av reglerna för att ge ut kort utanför hemlandet, bl.a. avskaffades kravet om att en Visa-medlem antingen skall ha ett dotterbolag eller en filial i den medlemsstat där medlemmen önskar ge ut Visakort utanför hemlandet. För att trygga fortsatt säkerhet och kvalitet i Visa-systemet antog Visa vissa minimiregler, t.ex. kommer kortutgivning utanför det egna hemlandet att tillåtas för medlemmar som redan är beprövade kortutgivare (i deras huvudsakliga affärsställe eller i vilket land som helst), lämna i en verksamhetsplan och uppfylla vissa registrerade nationella regler. Visa har uppgivit att de modifierade reglerna för kortutgivning utanför det egna hemlandet av tekniska skäl sannolikt inte kommer att träda i kraft före våren 2001.

4.2.4 *Modifierade regler för anslutning av köpställen utanför det egna hemlandet*

26. Visa-reglerna tillåter anslutning av internationella flygbolag och vissa andra specifika kategorier utanför hemlandet. Vidare tillåts banker sedan 1994 i Visas anslutningsprogram för EU, med liknande villkor som de som nämns för kortutgivning utanför hemlandet, att ansluta köpställen utanför det egna hemlandet utan att etablera något dotterbolag eller någon filial i landet. Ursprungligen begränsade Visa programmet till att endast omfatta vissa kategorier av internationella köpställen, nämligen biluthyrningsföretag, hotell, färjor och kryssningslinjer. Sedan den 1 januari 1999 har Visa möjliggjort anslutningar utanför hemlandet för alla kategorier av "internationella" köpställen, nämligen köpställen som verkar i minst två länder i Visas EU-region.

27. Vid Visas regionala styrelsemöte för EU den 26 maj 2000 gick företaget med på att dra tillbaka kravet på att ett köpställe som ligger utanför anslutningsbankens hemland, måste ha butik i fler än ett land. De i sammanhanget nödvändiga ändringarna i Visas verksamhetsföreskrifter för EU-regionen godkändes vid ett möte med Visas verkställande kommitté för EU-regionen den 7 juli 2000. De modifierade reglerna om anslutning utanför det egna hemlandet kommer att träda i kraft den 1 oktober 2000.

4.2.5 Ingen anslutningsverksamhet utan kortutgivning

28. Fastän huvudmedlemmar enligt Visa-reglerna formellt är tvungna att ge ut kort och ansluta köpställen, tvingar Visa i praktiken inte sina medlemmar att utföra anslutningsverksamhet. Om de vill ansluta nya köpställen för betalning med kort måste dock medlemmen först ge ut ett rimligt antal kort innan anslutningsverksamheten i ett visst land inleds. Antalet avgörs från fall till fall varvid hänsyn tas till antalet kort som getts ut i landet i fråga av redan godkända Visa-medlemmar samt potentialen för Visakort på marknaden. Dessutom beaktas den sökandes storlek och potential. Enligt Visa räknas kort med som getts ut i samtliga länder inom Visas EU-region när det skall avgöras huruvida ett rimligt antal kort har getts ut innan anslutningsverksamhet utanför det egna hemlandet tillåts.

4.2.6 Regeln om att alla kort måste godtas (the honour all cards rule)

29. Ett köpställe måste godta alla giltiga kort med antingen Visa- eller Visa Electron-symbolen som på avsett sätt lämnas fram för betalning. Enligt Visa är köpställen som genom sina avtal måste godta Electron-kort behöver inte

acceptera Visakort. Regeln om att alla kort godtas är tillämplig oberoende av transaktionens beskaffenhet, vem utgivaren är, typ av kort som används eller kortinnehavarens personliga karaktäristika.

5. SLUTSATS

30. Mot bakgrund av det ovanstående avser kommissionen att fatta ett positivt beslut angående bestämmelserna i de anmälda avtalen som omnämns ovan. Innan så sker anmodar kommissionen berörda parter att inkomma med sina synpunkter inom en månad efter offentliggörandet av detta tillkännagivande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Synpunkterna skall insändas med en hänvisning till referensnumret COMP/D1/29.373 – Visa International, per post till följande adress:

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för konkurrens
Direktorat D, enhet D1 (finansiella tjänster)
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bryssel

eller per fax (32-2) 296 98 07.